

สถานการณ์ในประเทศจีน

ตามที่มีข่าวทางสื่อมวลชนว่า พบการติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 ในคน เป็นครั้งแรกในประเทศจีน โดยพบผู้ป่วยทั้งหมด 3 รายและในจำนวนนี้เสียชีวิต 2 ราย นั้น กรมควบคุมโรคได้ทำการตรวจสอบข้อมูลความคืบหน้าจากเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลกรายงาน ณ วันที่ 1 เมษายน 2556 มีรายละเอียดดังนี้ คณะกรรมการสุขภาพและการวางแผนครอบครัวของประเทศจีน (the China Health and Family Planning Commission) รายงานต่อองค์การอนามัยโลกกรณีการพบผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A (H7N9) จำนวน 3 ราย โดยเป็นผู้ป่วยจากมณฑลเซียงไฮ้ 2 รายและมณฑล Anhui 1 ราย ผู้ป่วยทั้งสามรายมีผลยืนยันการพบเชื้อทางห้องปฏิบัติการโดยศูนย์ป้องกันควบคุมโรคประเทศจีน ส่วนผลการทดสอบทางห้องปฏิบัติการอื่นๆ พบว่าตรวจพบผลเป็นลบต่อเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ชนิด A (H3N2), A (H1N1) pdm 09 และ A (H5N1) รวมทั้งตรวจไม่พบเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ 2012

ผู้ป่วยทั้ง 3 รายมีอาการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ ต่อมามีอาการปวดอวัยวะรุนแรงและหายใจลำบากเริ่มมีอาการป่วยระหว่างวันที่ 19 กุมภาพันธ์จนถึง 15 มีนาคม 2556 โดยมีผู้ป่วยจำนวน 2 ราย เสียชีวิตส่วนรายที่ 3 อาการยังอยู่ในภาวะวิกฤตจากข้อมูลการสอบสวนโรคนั้นยังไม่พบความเชื่อมโยงทางระบาดวิทยาระหว่างผู้ป่วยทั้งสามรายและจากการติดตามผู้สัมผัสจำนวน 88 รายอย่างต่อเนื่องยังไม่พบผู้ป่วยเพิ่มเติมโดยการสอบสวนสาเหตุของการติดเชื้อและการแพร่ติดต่อของโรคนั้นยังคงดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง รัฐบาลจีนได้ดำเนินการสอบสวนโรคเสริมสร้างความเข้มแข็งของการเฝ้าระวัง เสริมสร้างความเข้มแข็งทางห้องปฏิบัติการ รวมทั้งการฝึกอบรมผู้เชี่ยวชาญสำหรับการวินิจฉัยการรายงานโรคและการรักษาอีกด้วย

ข้อมูลจากเว็บไซต์ของศูนย์ป้องกันควบคุมโรคแห่งชาติประเทศจีน (Chinese Center for disease Control and Prevention) เกี่ยวกับคำถาม-ตอบ การติดเชื้อไวรัสไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 มีรายละเอียดเพิ่มเติมดังนี้ผู้ป่วยยืนยันทั้งสามรายมีอาการไข้สูง ไอและอาการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจในระยะ

เริ่มแรก จากนั้น 5 – 7 วันหลังจากวันเริ่มป่วยจะพัฒนาไปมีอาการปวดอวัยวะรุนแรง ได้แก่ อาการหายใจลำบากและบางรายเสียชีวิต ขณะนี้ยังดำเนินการสอบสวนหาสาเหตุของการติดเชื้อ แต่คาดว่าอาจจะมาจากสัตว์ปีกส่วนในกลุ่มผู้สัมผัสยังไม่มีบุคคลใดมีอาการผิดปกติโดยได้ดำเนินการตรวจเลือดในกลุ่มผู้สัมผัสยังไม่พบผู้ติดเชื้อเช่นกัน

การวิเคราะห์และข้อเสนอแนะจากกรมควบคุมโรค

1. สถานการณ์ของโรคไข้หวัดนกในต่างประเทศ

เชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 เคยพบรายงานในสัตว์ปีกมาก่อน ได้แก่ นกโดยมีรายงานในประเทศเนเธอร์แลนด์ญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกาแต่ไม่เคยมีรายงานการติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 ในคนมาก่อน สำหรับการติดต่อในคนครั้งนี้ยังไม่พบหลักฐานการแพร่เชื้อจากคนสู่คน และไม่พบการติดเชื้อในผู้สัมผัส สำหรับเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ในปัจจุบันยังคงพบการระบาดได้ทั้งในคนและในสัตว์ในประเทศต่างๆ ทั่วโลกและพบได้อย่างต่อเนื่องโดยข้อมูลจากองค์การอนามัยโลกสรุปยอดผู้ป่วยยืนยันโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ในคนประเทศต่างๆ ทั่วโลก ตั้งแต่ปี 2546 – 2556 รายงาน ณ วันที่ 12 มีนาคม 2556 พบมีจำนวนผู้ป่วยรวมทั้งสิ้น 622 รายเสียชีวิต 371 รายใน 15 ประเทศ และในปี 2556 นี้ พบมีรายงานผู้ป่วยใน 3 ประเทศ ได้แก่ ประเทศอียิปต์จีน และกัมพูชา

2. สถานการณ์ของโรคไข้หวัดนกในประเทศไทย

จากการประสานกับกรมปศุสัตว์และกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่าและพันธุ์พืช พบว่ายังไม่เคยมีรายงานการพบเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 นี้ทั้งในสัตว์ปีกสัตว์ป่าและในคน ในประเทศไทยมาก่อน อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยโดยห้องปฏิบัติการกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์และกรมปศุสัตว์มีศักยภาพในการตรวจหาเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 นี้ได้

สำหรับเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ในประเทศไทยไม่พบรายงานผู้ป่วยโรคไข้หวัดนกสายพันธุ์ H5N1 ในคน ตั้งแต่เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2549 และไม่พบรายงานการเกิดโรคในสัตว์ปีก ตั้งแต่พฤศจิกายน 2551 เป็นต้นมา

3. บทวิเคราะห์จากสำนักโรคติดต่ออุบัติใหม่กรมควบคุมโรค พบผู้ป่วยติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 จำนวน 3 ราย ในจำนวนนี้มีผู้เสียชีวิต 2 ราย และถือเป็นรายงานแรกที่พบการติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 นี้ในคน โดยผู้ป่วยทั้งสามรายไม่มีความเกี่ยวข้องกันทางระบาดวิทยาอายุอยู่ในช่วงแตกต่างกัน ซึ่งถือว่าคนติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 นี้ได้และมีอาการรุนแรง แต่การระบาดยังอยู่ในวงจำกัดขณะนี้ยังไม่ทราบวิธีการแพร่ติดต่อที่ชัดเจนของเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์นี้ อย่างไรก็ตามไม่พบหลักฐานการแพร่เชื้อจากคนสู่คน โดยสังเกตจากผู้สัมผัสใกล้ชิดกับผู้ป่วยในครั้งนี้นั้น ความเสี่ยง ณ ขณะนี้ยังไม่เปลี่ยนแปลง ทั้งนี้ยังคงต้องติดตามสถานการณ์ต่อไปอย่างใกล้ชิด

โอกาสแพร่กระจายมาสู่ประเทศไทย น่าจะมาจาก การติดต่อมาจากสัตว์โดยสัตว์ที่มีเชื้อไข้หวัดนกมีโอกาสนำเข้าเข้ามาสู่ประเทศได้ทั้งจากการนำเข้าสัตว์ปีก หรือจากนกอพยพที่มีเชื้อไข้หวัดนกแล้วมาแพร่กระจายสู่สัตว์หรือคนในประเทศ ทำให้มีโอกาสที่จะเกิดการแพร่กระจายของโรคไข้หวัดนกได้ด้วยวิธีนี้

4. มาตรการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดนกของประเทศไทย ที่ดำเนินงานไปแล้ว

เฝ้าระวังโรคในสัตว์ปีกและนกอพยพโดยเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเจ้าหน้าที่กรมอุทยานแห่งชาติสัตว์ป่า และพันธุ์พืช รวมทั้งดูแลการนำเข้าสัตว์ปีกในบริเวณชายแดน แนะนำการเลี้ยงสัตว์ปีกอย่างปลอดภัยในชุมชน หากพบการระบาดในสัตว์ให้รีบแจ้งเตือนโรงพยาบาลในพื้นที่ให้เตรียมพร้อมดูแลผู้ป่วยทันที

เฝ้าระวังโรคไข้หวัดนกในคน และเพิ่มความไวในการตรวจจับการระบาด โดยเก็บตัวอย่างส่งตรวจทางห้องปฏิบัติการเมื่อพบผู้ป่วยปอดอักเสบร่วมกับประวัติสัมผัสสัตว์ปีก หรือปอดอักเสบที่มีอาการรุนแรงหรือการดำเนินโรคเป็นไปอย่างรวดเร็ว หรือไม่ทราบสาเหตุการเกิดโรค หรือมีความผิดปกติในการดำเนินโรคเน้นย้ำให้มีการส่งตรวจหาเชื้อโรคไข้หวัดนกทุกราย

ให้อาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน (อสม.) ดำเนินการเฝ้าระวังโรคไข้หวัดนก หากพบสัตว์ปีกป่วยตายผิดปกติต้องรีบแจ้งเจ้าหน้าที่ปศุสัตว์และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข

ประชาสัมพันธ์การป้องกันโรคไข้หวัดนกให้กับประชาชน ได้รับทราบอย่างทั่วถึง ทั้งการป้องกันการติดเชื้อจากสัตว์และการ

ป้องกันสัตว์ปีกให้ปลอดภัยจากโรคไข้หวัดนก

เผยแพร่ข้อมูลความรู้และแนวทางปฏิบัติในการคัดกรองและการดูแลรักษาผู้ป่วยโรคไข้หวัดนก ตามแนวทางกระทรวงสาธารณสุขให้แพทย์ทั้งภาครัฐและเอกชนภายในจังหวัดทราบอย่างทั่วถึง และให้บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

5. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการที่นอกเหนือจากปกติในข้อ 4 เพื่อการเตรียมความพร้อมกรณีการระบาดประเทศจีน ดังนี้

5.1 การเฝ้าระวังในสัตว์ ได้แก่

- การเฝ้าระวังในสัตว์ที่นำเข้าจากต่างประเทศ หรือประเทศที่มีความเสี่ยงในการแพร่กระจายโรคไข้หวัดนก

- การเฝ้าระวังนกอพยพ ที่อาจนำเชื้อไข้หวัดนกเข้ามาในประเทศไทยได้

5.2 การให้คำแนะนำสำหรับผู้เดินทาง ได้แก่

- การเดินทางระหว่างประเทศยังสามารถเดินทางได้ตามปกติไม่จำเป็นต้องจำกัดการเดินทาง

- ผู้ที่จะเดินทางไปยังประเทศที่มีความเสี่ยงในการแพร่เชื้อไข้หวัดนกให้หลีกเลี่ยงการสัมผัสกับสัตว์ปีกรวมทั้งนกอพยพ

- ถ้ามีอาการคล้ายโรคไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ ปวดเมื่อยตามร่างกายและเคยสัมผัสสัตว์ปีกหรือผู้ป่วยปอดบวมให้รีบไปพบแพทย์พร้อมแจ้งประวัติสัมผัสโรค

6. คำแนะนำประชาชนทั่วไปในการป้องกันโรคไข้หวัดนก

- รับประทานเนื้อไก่และไข่ที่ปรุงสุก

- หลีกเลี่ยงการสัมผัสสัตว์ปีกที่มีอาการป่วยหรือตาย โดยเฉพาะเด็ก

- ห้ามนำซากสัตว์ปีกที่ป่วยตายไปให้สัตว์อื่นกิน

- หากต้องสัมผัสกับสัตว์ปีกในระยะที่มีการระบาดในพื้นที่ให้สวมหน้ากากอนามัยและสวมถุงมือ

- ล้างมือทุกครั้งหลังการสัมผัสสัตว์ปีกและสิ่งคัดหลั่งของสัตว์ปีกด้วยสบู่และน้ำ

- หากมีอาการเป็นไข้โดยเฉพาะผู้มีอาชีพเลี้ยง ฆ่าขนส่ง ขนย้ายและขายสัตว์ปีก หรือเกี่ยวข้องกับซากสัตว์ปีกให้รีบพบแพทย์บอกประวัติการสัมผัสพร้อมอาการ

อ้างอิงจาก http://beid.ddc.moph.go.th/th_2011/upload/files/h7n9_020456_01.pdf